

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АКСУБАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ИСКЕ ТИМОШКИНО АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ
КАРАР

№14

25.05.2015 ел

Иске Тимошкино авыл жирлеге территориясендә караучысыз хайваннарны тоту тәртибе һәм йорт хайваннарын тоту кагыйдәләре турында

Россия Федерациясе Конституциясенң 9, 58 статьяларына, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга, "ветеринария турында" 1993 елның 14 маендагы 4979-1 номерлы федераль законнарга, "халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында" 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы федераль законнарга ярашлы рәвештә Иске Тимошкино авыл жирлеге Советында караучысыз хайваннарны тотуны һәм йорт хайваннарын тотуны тәртипкә китерү турында Карар кабул ителде:

1. Иске Тимошкино авыл жирлеге территориясендә йорт хайваннарын тоту кагыйдәләрен расларга (1 нче кушымта).
2. Иске Тимошкино авыл жирлеге территориясендә караучысыз хайваннарны тоту тәртибен расларга (2 нче кушымта)
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга: <http://aksubayevo.tatar.ru>.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Иске Тимошкино авыл жирлеге

Советы Рәйсе:

Ф.Н. Степанов

Иске Тимошкино авыл жирлеге территориясендә йорт хайваннарын тоту кагыйдэләре

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Иске Тимошкино авыл жирлеге территориясендә йорт хайваннарын тотуның әлеге кагыйдэләре (алга таба - кагыйдэләр) милек формасына карамастан оешмаларга, шулай ук йорт хайваннары хужалары булган гражданның кагыла һәм Иске Тимошка авыл жирлеге территориясендә йорт хайваннарын тоту һәм караучысыз хайваннарны тоту тәртибен билгели һәм авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларын тоту өлкәсендәге мөнәсәбәтләргә кагыла.

1.2. Әлеге Кагыйдәләр Россия Федерациясе Конституциясе, РФ Гражданлык кодексы, "ветеринария турында" 14.05.1993 № 4979-1 Федераль закон, "халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында" 30.03.1999 № 52-ФЗ Федераль закон, "торак урыннардан файдалану кагыйдәләрен раслау турында" 21.01.2006 № 25 Россия Федерациясе Хөкүмәте Карары нигезендә эшләнгән.

1.3. Иске Тимошкино авыл жирлеге территориясендә йорт хайваннарына милек мөнәсәбәтләре РФ гражданлык законнары нигезендә көйләнә.

2. Кагыйдәләрдә кулланылган төп терминнар, билгеләмәләр

2.1. Бу кагыйдәләрдә түбәндәге билгеләмәләр кулланыла:

йорт хайваннары кеше тарафыннан тарихи рәвештә кулга ияләштерелгән һәм үрчетелгән, хужаның торакта яки хезмәт биналарында тотылган хайваннар;

авыл хужалыгы хайваннары һәм кошлары эре һәм вак мөгезле терлек, атлар, куяңнар, казлар, үрдәкләр, тавыклар һәм башка йорт кошлары һәм хайваннар, алар фермер һәм шәхси ярдәмче хужалыкта азык-төлек житештерү өчен кулланыла;

- йорт хайваны хужасы-милек яки бүтән милек булган физик яки юридик зат хайван;

йорт хайваннарын тоту йорт хайваннары хужалары тарафыннан хайваннарның тормышын, физик һәм психик сәламәтлеген саклау, ветеринария-санитария нормаларын үтәгәндә тулы хокуклы нәсел алу, шулай ук жәмәгать тәртибен, гражданның һәм хайваннар дөнъясы вәкилләренен иминлеген тәмин итү өчен башкарыла торган гамәлләр;

күзөтүсөз хайваннар кеше озата йөрмөгөн жәмөгать урыннарында булган, даими яшәу урынына мөстәкыйль кайту сәләтен югалткан хайваннар, хайван вакытлыча бәйләнештә, кыска жептә, биналар, корылмалар, корылмалар янында муенса белән булган очрактардан тыш;

караучысыз йорт хайваннарын тоту муниципаль һәм башка оешмаларның караучысыз хайваннарны тоту, изоляцияләү, йоклату яки күмү буенча эшчәнлеге;

- күзөтчелек органнары-дәүләт ветеринария һәм санитария-эпидемиология хезмәте.

3. Йорт хайваннары хужаларының хокуклары һәм бурычлары

3.1. Йорт хайваннары физик һәм юридик затлар милкендә булырга мөмкин. Йорт хайваннарына карата милек мәсьәләләре буенча барлыкка килгән мөнәсәбәтләр гражданлык законнары белән көйләнә. Йорт хайваны хужасыннан суд карары буенча яки гамәлдәге законнарда каралган очрактарда башка тәртиптә генә тартып алырга мөмкин.

3.2. Йорт хайваны хужасы хокуклары:

- йорт хайваннарын сатып алу һәм читләштерү;

кирәкле мәгълүмат алу һәм клубларда (жәмгыятьләрдә), хайваннарны яклау, ветеринария һәм башка оешмаларда йорт хайваннарын тоту, аларны тәрбияләү, үрчетү, төрле авыруларны профилактикалау мәсьәләләре буенча теоретик әзерлек узу;

йорт хайваннарының тормышын һәм сәламәтлеген башка кешеләреннән һөжүмнәреннән саклау өчен;

- аңа караган йорт хайванын туендыру;

- йорт хайваннарын вакытлыча тоту өчен приютка тапшыру;

- тиешле транспорт чараларыннан файдалану кагыйдәләрен үтәгәндә йорт хайваннарын транспортның барлык төрләре белән йөртү;

- хайваннарны укуту, шул исәптән тренировка белгече житәкчелегендә;

этләренә кибет яки башка учреждение янындагы муенсада кыска бәйләнгән килеш калдырырга;

- гамәлдәге законнар нигезендә башка хокуклардан файдалану.

3.3. Йорт хайваны хужасы бурычлары:

- йорт хайванын биологик үзенчәлекләренә карап тоту, авыру очрагында ветеринария ярдәме күрсәтүне тәмин итү;
- аның белән кешелекле мөгамәлә итү (аларны ташламау, ризыкны караусыз калдырмау, суны кыйнамау һ. б.);
- гражданнарны йорт хайваннары һөжүменнән сакларга;
- Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән йорт хайваннарын тотуның санитар-гигиена һәм ветеринария нормаларын үтәргә;
- йорт хайваннарының кешегә һөжүм итү очраklары турында ветеринария күзәтчелеге органнарына хәбәр итәргә, йорт хайваннарын ветеринария тикшерүе өчен күрсәтергә;
- дәүләт ветеринария күзәтчелеге органнарына аның йорт хайваннарының кинәт үлеме, массакүләм авыру яки гадәти булмаган тәртибе турында кичекмәстән хәбәр итәргә;

23.00 сәгатътән 7.00 сәгатъкә кадәр тирә-юньдәгеләр өчен тынычлык һәм тынлык тәмин итү;

Йорт хайваннары артыннан экскрементларны, шул исәптән йорт подъездлары, лифтлар, торак йортлардагы башка гомуми файдаланудагы биналар территориясен жыештырырга;

- хайваннар белән кешелекле мөгамәлә итәргә, мәрхәмәтсез мөгамәләгә юл куймаска, хайваннарны зоогигиена таләпләре буенча тиешле тоту һәм ашатуны тәмин итәргә, шулай ук хайваннарны тоту буенча инструкцияләр, үгет-нәсихәтләр, киңәшләр белән билгеләнгән срокларда мәжбүри дөвалау-профилактика чараларын үткәргә. Алга таба тоту мөмкин булмаса хайван башка хужага тапшырылырга яки ветеринария учреждениесенә тапшырылырга тиеш;

- авыру билгеләре булган хайваннарны тикшергәнче (ветеринария белгечләре килгәнче) изоляцияләү буенча чаралар күрергә, хайван үлгән очракта мәетне дәүләт ветеринария учреждениесе белгечләренә хайван хужасының үз акчалары хисабына диагноз кую һәм ачу өчен бирәләр. Мәетне утильләштерү хайван хужасы тарафыннан терлекләр каберлегендә башкарыла;

- хайванны ветеринария белгечләре таләпләре буенча прививкаларны, дөвалау-профилактика эшкәртүләрен тикшерү һәм саклау өчен бирергә; йорт хайваннарын балалар мөйданчыкларына, кибетләргә, ашханәләргә һәм башка сәүдә, жәмәгать туклануы предприятиеләренә, мәгариф учреждениеләренә һәм мәдәният, сәламәтлек саклау учреждениеләренә (юл күрсәтүче этләрдән тыш)кертмәскә;

- торақ кварталлар урамнарында, газоннарда, скверларда, паркларда, стадионнарда, балалар майданчыкларында, күп фатирлы йортлар ишегаллары эчендә һәм Старотимошкинский авыл жирлеге чикләрендә билгеләнмәгән башка урыннарда терлек һәм йорт кошларының көтүгә юл куймаска; авыл хужалыгы чәчүлекләрен Чүпләүгә яки уңышны юк итүгә, яки агач утыртуларга, газоннарга һәм чәчәк түтәлләренә терлек һәм йорт кошлары зыян китерүгә юл куймаска.

4. Йорт хайваннарын тоту

4.1. Йорт хайваннарын тоту шартлары:

4.1.1. Йорт хайваннарын тоту шартлары аларның төр һәм индивидуаль үзенчәлекләренә туры килергә һәм ветеринария-санитария кагыйдәләренә җавап бирергә, аларның ризыкка, суга, йокыга, ял итүгә, хәрәкәتكә, табигый активлыкка, кеше белән элемтәгә, "Ветеринария турында" Федераль закон нигезендә үз-үзләренә охшаш контактларга ихтыяжларын канәгатьләндерергә тиеш.

4.1.2. Йорт хайваннарын, бер гаиләдә эшләүче фатирларда да, Коммуналь фатир бүлмәләрендә дә, фатирда яшәүче барлык балигъ булган милекчеләрнен (эшкә алучыларның) язма ризалыгы булганда һәм күршеләрдә медицина каршы күрсәтмәләре (аллергия) булмаганда, тулай торақларда да тоту рөхсәт ителә.

4.1.3. Хайваннарны гомуми файдалану урыннарында, ашханәләрдә, коридорларда, баскычларда, чердақларда, подвалларда, шулай ук балконнарда һәм лоджияләрдә тотарга рөхсәт ителми.

4.1.4. Фатир, кунакханә тибындагы йортларда һәм ятакта авыл хужалыгы хайваннарын һәм кошларын тоту рөхсәт ителми.

4.1.5. Жир участогы булган эт хужалары этләренә иреккә йөрүдә бары тик көртәләнгән территориядә яки бәйләнештә генә тоту ала. Эт булу турында көргәндә кисәтү тактасы ясалырга тиеш.

4.1.6. Этләр, токымнарына һәм билгеләнешләренә карамастан, урамда яки башка жәмәгать урыннарында кешеләр озата йөрмичә (хужалары тарафыннан кибетләр, даруханәләр, көнкүреш хезмәт күрсәтү предприятиеләре янында бәйләнештә калдырылганнарыннан тыш һ.б.) тотылырга тиеш.

4.1.7. Жәмәгать урыннарында, шул исәптән транспортта, этләр муенса һәм кыска арбада, вак хайваннар махсус күчәрәп йөртелә торган контейнерларда булырга тиеш.

4.2. Йорт хайваннарын йөртү:

4.2.1. Этләр гомуми файдалану урыннарында (ихаталарда, урамнарда, жәмәгать транспортында һ.б.) булганда алар кыска бәйләмдә һәм муенса киеп, ә кечкенә этләр, мәчеләр ябык контейнерларда яки хужаларының кулларында булырга тиеш.

4.2.2. Урам аша һәм магистральләр янында үткәндә эт хужалары, юл-транспорт һәләкәтләреннән һәм урамның йөрү өлешендә эт һәләк булудан саклану өчен, аны арагыга алырга тиеш.

4.2.3. Этләрне йөрткәндә, аларның хужалары тынлыкны тәмин итү өчен чаралар күрергә тиеш.

4.2.4. Исерек кешеләргә этләрне йөртү тыела.

5. Йорт хайваннарын үтерү һәм аларның калдыкларын күмү

5.1. Йорт хайваннарын үтерү ветеринария хезмәтләре тарафыннан норматив хокукый актларга ярашлы рәвештә түбәндәге очракларда үткәрелә:

1) хайванның дөвалап булмый торган авыруы булганда, хайванның төзәтеп булмый торган газапларын туктату өчен яки гражданның зарарлану куркынычы булганда ветеринария күрсәтмәсе. Ветеринария күрсәтмәләре буенча Үтерү бары тик белгеч катнашында гына рөхсәт ителә;

2) хужаның йорт хайваннарыннан баш тартуы;

3) социаль куркыныч хайваннар.

5.2. Йорт хайваннары калдыкларын күмү терлекләр каберлекләрендә башкарыла.

6. Йорт хайваннары (эре мөгезле терлек, атлар, сарыклар һәм кәжәләр)көтүе

6.1. Йорт хайваннары хужалары (юридик яки физик затлар) табигый һәм культуралы көтүлекләрдә хайваннарны көтүгә жибәрәләр, клиник сәламәт, тикшерелгән һәм вакцинацияләнгән (эшкәртелгән) йогышлы һәм паразит авыруларга каршы хайваннарны көтүгә жибәрәләр.

6.2. Мәдәният һәм ял паркларында һәм административ биналар янында утыртылган культуралы агачлар һәм газоннар ашаудан саклану өчен торак пунктларда терлекләр көтү тыела. Торак кварталлар урамнарында, газоннарда, скверларда, паркларда, стадионнарда, балалар мәйданчыкларында, күп фатирлы йортлар ишегаллары эчендә һәм Старотимошкинский авыл жирлеге чикләрендә билгеләнмәгән башка урыннарда терлек һәм кошлар көтүе тыела

6.3. Чөчүлекләрне һәм культуралы агачларны суйган очракта, хокук бозулар өчен жаваплылык көтүчеләргә, әгәр көтүчеләр ирекле ялланган булса, аларның хужалары хайваннарга йөкләнә.

6.4. Агуланудан саклану өчен хайван хужалары билгеле урыннарда үз хайваннарын озатырга һәм каршы алырга тиеш.

6.5. Күчмә хайваннар өчен (көтүлектә көтүлек итмәгән хайваннар көтүдән сон хужалары белән очрашмый) хужалар жаваплы.

7. Бу кагыйдәләрне бозган өчен жаваплылык.

Оешманың әлеге кагыйдәләрен

бозган өчен гражданның да Россия Федерациясенең гамәлдәге Административ һәм жинаять законнары нигезендә һәм тәртибендә жаваплы.

Иске Тимошкино авыл жирлеге территориясендә
"Күзәтүсез хайваннар тоту тәртибе
Иске Тимошкино авыл жирлеге Советының 2015 елның
25 маендагы 14 номерлы карарына
2нче кушымта
к

Иске Тимошкино авыл жирлеге территориясендә караучысыз этләр һәм мөчеләр тоту тәртибе

1. Иске Тимошка авыл жирлеге территориясендә караучысыз хайваннарны тоту котыру авыруларын һәм башка йогышлы авыруларны кисәтү, кеше һәм хайваннарны тешләү очраklarын бетерү, халыкның тәртибен һәм тынычлыгын тәмин итү, караучысыз хайваннар санын көйләү максатларында башкарыла.

Кеше тотмаган, әмма тулысынча яки өлешчә кеше эшчәнлеге тудырган шартларда яшәүче хайваннар санын көйләү биостерилизация ысуллары яки биологик ысуллар белән, ә аларны куллану мөмкин булмаса эвтаназия ысуллары белән башкарыла.

2. Тотуга караучысыз хайваннар, беренче чиратта аналар, шулай ук конфликтлар китереп чыгаручы агрессив хайваннар, авыру хайваннар һәм тирә-юньдәгеләр өчен куркыныч тудыручы хайваннар, токымнарына һәм билгеләнешенә карамастан, урамнарда һәм башка жәмәгать урыннарында озата баручы затсыз тотыла.

3. Караучысыз калган хайваннарны тоту муниципаль һәм башка оешмалар тарафыннан муниципаль контракт яки гражданлык-хокукый килешү нигезендә Старотимошкино авыл жирлеге башкарма комитеты бюджетында әлеге максатларга каралган акчалар чикләрендә башкарыла.

4. Тотуның төп ысулы булып иммобилизация (вакытлыча парализлау) ысулы тора, ул махсус чаралар кулланып пневматик коралдан ату юлы белән башкарыла. Шулай ук башка кешелекле тоту ысуллары кулланылырга мөмкин.

5. Караучысыз этләргә һәм мөчеләргә, кагыйдә буларак, кышкы вакытта 22.00 сәгатьтән 07.00 сәгатькә кадәр, жәйге чорда 0.00 сәгатьтән 5.00 сәгатькә кадәр,

ял һәм бәйрәм көннәреннән тыш, эш көннәрендә тоталар. Гражданнарның тормышына һәм сәламәтлегенә реаль куркыныч янаган очракта, Иске Тимошкино авыл жирлегенә башлыгы боерыгы белән тәүлек әйләнәсе 15 көнгә кадәр тоту рәхсәт ителергә мөмкин. Балык тотуның башлануы һәм вакыты турында халыкка массакуләм мәгълүмат чаралары аша алдан хәбәр ителергә тиеш.

6. Караучысыз этләргә һәм мәчеләргә тоту, транспортлау һәм тоту дәүләт ветеринария күзәтчелегенә органнары тәкъдимнәренә ярашлы рәвештә башкарылырга тиеш. Хайваннарны тотканда аларга карата мәрхәмәтсез мөгамәлә итү тыела.

7. Тотуны караучысыз хайваннар белән эшлөгәндә куркынычсызлык техникасы буенча инструктаж үткән һәм фармакологик препаратлар белән эшләргә рәхсәт ителгән, котыру авыруыннан вакцинацияләнгән, психоневрологик һәм наркологик диспансерларда исәпкә алынмаган кешеләрдән торган бригадалар башкара.

Аучылар этләргә һәм мәчеләргә тотуда һәм транспортлауда кешеләклелек принципнарын үтәргә тиеш.

Караучысыз этләргә һәм мәчеләргә тотар алдыннан, аучы этне яки мәчене озата баручы йөзненә юклыгына инанырга тиеш.

8. Аучыларга катгый тыела:

балалар өчен куркыныч булган очраклардан тыш, караучысыз этләргә һәм мәчеләргә балалар янында тоту;

тотылган этләргә һәм мәчеләргә үзләштерү, аларны шәхси затларга һәм оешмаларга сату һәм тапшыру;

- ветеринария органнарын тәкъдим итмичә һәм хупламыйча тозақлар, тоту чаралары һәм ысулларын куллану;

караучысыз этләргә һәм мәчеләргә имобилизация ысулы белән билгесез күренгән максатларга (куакларда, Начар яктырту вакытында һ.б.) ату, тар кинлекләр буйлап ату, максаттан 10 метрдан артык ераклыкта ату, транспорт чараларыннан ату, шулай ук кешеләр булган юнәлештә ату.

Эш тәмамланганнан соң, эт һәм мәче тоту бригадасы әгъзалары Иске Тимошкино авыл жирлегенә башкарма комитетының жаваплы кешесенә кулланылган махсус препаратлар, тотылган хайваннар турында хисап бирергә, шулай ук инвентарны, автомашиналарны механик чистарту һәм дезинфекцияләүне башкарырга тиеш.